

CYFARFOD	Y CYNGOR
DYDDIAD	19 Medi 2013
TEITL YR ADRODDIAD	CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR
PWRPAS	Adolygu Cydbwysedd Gwleidyddol y Cyngor
ARGYMHELLIAD	Dyrannu Seddau ar Bwyllgorau'r Cyngor a Chyrff Allanol
AWDUR	Cynghorydd Dyfed Edwards
SWYDDOG CYSYLLTIOL	Pennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol

1. CYFLWYNIAD

1.1 Derbyniwyd rhybudd

1.1.1 Nad yw'r Cynghorydd John Brynmor Hughes bellach yn aelod o Grŵp Llais Gwynedd a'i fod yn dymuno cael ei drin fel aelod unigol

1.1.2 Fod y Cynghorydd Dilwyn Lloyd wedi symud o'r Grŵp Annibynnol i Grŵp Llais Gwynedd

1.2 O ganlyniad mae cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor fel a ganlyn:-

Plaid Cymru	37
Annibynnol	17
Llais Gwynedd	14
Llafur	4
Democratiaid Rhyddfrydol	2
Aelod Unigol	1

Cyfanswm 75

2. DYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

2.1 I atgoffa'r aelodau, nodir yma'r pedair prif reol yn Neddff Llywodraeth Leol a Thai 1989 ynglŷn â dyrannu seddau:-

2.2 (a) Ni chaiff pob sedd ar bwyllgor ei dyrannu i'r un grŵp gwleidyddol;

(b) Rhaid dyrannu mwyafrif y seddau ar bwyllgor i grŵp gwleidyddol os yw nifer y personau sy'n perthyn i'r grŵp yn fwyafrif o aelodau'r Cyngor;

(c) Yn amodol ar baragraffau (a) a (b) uchod, bydd nifer y seddau ar y pwyllgorau cyffredin a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un fath â'r nifer o'r holl seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor;

(ch) Yn amodol ar (a),(b) ac (c) uchod, bydd nifer y seddau ar bwyllgor a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un gyfran o'r seddau ar y pwyllgor â'r nifer o seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor.

2.3 Er mwyn sicrhau y glynir wrth y rheolau hyn, mae'r Cyngor wedi bod yn ymdrin â

phwyllgorau mewn blociau gwahanol yn y gorffennol. Mae hyn yn ei gwneud yn haws i sicrhau y glynir wrth reol (c) ym mharagraff 2.2 uchod hefyd.

3. NEWIDIADAU I DDYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

- 3.1 Mae'r newid yn y cydbwysedd gwleidyddol yn golygu bod Aelod Unigol yn ennill sedd ar y Pwyllgor Archwilio ar draul y Grŵp Llais Gwynedd sydd yn colli sedd ar y Pwyllgor Archwilio.
- 3.2 Golyga hefyd fod Llais Gwynedd yn ennill sedd ar y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau ar draul y Grŵp Annibynnol sydd yn colli sedd ar y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau.
- 3.3 Golyga hefyd fod Aelod Unigol yn ennill sedd ar y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd, ar draul y Grŵp Annibynnol sydd yn colli sedd ar y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd.
(Gweler **Atodiad A** – lle nodir y newidiadau i'r dyraniad blaenorol ar gefndir llwyd)

4. AELODAETH CYNGOR GWYNEDD AR GYRFF ALLANOL

- 4.1 Mae'r newidiadau i gydbwysedd gwleidyddol y Cyngor hefyd yn gofyn am roi ystyriaeth i ddyraniad seddau'r Cyngor ar gyrff allanol, ac yn yr achos yma i roi sylw i ddau sefydliad yn benodol: Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, lle y penodwyd cynrychiolwyr ar sail cydbwysedd gwleidyddol.
- 4.2 Mae'r newidiadau diweddar mor ymylol o ran niferoedd fel nad oes galw ar y Cyngor i wneud newidiadau i gynrychiolaeth y Cyngor ar y cyrff hyn yn sgil y newidiadau yng nghydbwysedd gwleidyddol y Cyngor.
- 4.3 Fel mae'n digwydd, roedd John Brynmor Hughes yn cynrychioli'r Grŵp Llais Gwynedd ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a Dilwyn Lloyd yn cynrychioli'r Grŵp Annibynnol ar Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
- 4.4 Fel arfer, penodir aelodau i'r cyrff hyn am oes y Cyngor. Fodd bynnag, barn Grŵp Busnes y Cyngor ar 3 Medi 2013 oedd y dylid glynu wrth yr egwyddor o gydbwysedd gwleidyddol ar gyfer cynrychiolaeth y Cyngor ar gyrff allanol.
- 4.4 Golyga hyn y bydd nifer seddi pob Grŵp ar Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yn parhau yr un fath. Fodd bynnag, bydd angen i'r Grŵp Annibynnol enwebu aelod arall i gynrychioli'r Cyngor ar Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, a'r Grŵp Llais Gwynedd enwebu aelod arall i gynrychioli'r Cyngor ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.
(Gweler **Atodiad B**)

5. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Cyngor llawn:

- drafod a chytuno ar y newid i ddyraniad y seddau ar y pwyllgorau fel y nodir yn 3.1 - 3.3 uchod yn unol â chytundeb y Grŵp Busnes
- gytuno y dylai'r gynrychiolaeth ar Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru barhau ar sail cydbwysedd gwleidyddol ac y dylid gwahodd y ddau grŵp perthnasol i enwebu aelodau eraill i gynrychioli'r Cyngor ar y cyrff hyn.

ATODIAD A

PWYLLGORAU CRAFFU

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Corfforaethol	9	4	3	1	1	
Cymunedau	9	4	3	1	1	
Gwasanaethau	9	4	4	1		
Archwilio	9	4	3	1		1

PWYLLGORAU ERAILL

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Gwasanaethau Democratiaeth	7	4	3	1		
Cynllunio	7	3	3	1	1	
Trwyddedu Canolog	7	4	4	0		
Iaith	8	4	3			
Penodi Prif Swyddogion	7	4	2	1	1	
Apelau Cyflogaeth	4	1	1	1		

Nifer y seddau	76	37	28	8	4	1	154
-----------------------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	----------	------------

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Pensiynau	3	2	1		1	
CYSAG	3	2	2			
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	6	2	2	1		
Cydbwyllgor Addysg Anghenion Arbennig	4	2	1			
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	4 (3 sedd ac un eilydd)		1	1		1

Cyfanswm y Seddau	96	47	36	10	5	194
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	------------

ATODIAD B**CYRFF ALLANOL**

Corff	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	4	2	2	1	0	0
Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	3	1	1	0	0	0